

Alin Spânu, *Serviciul de informații al României în Războiul de Întregire Națională (1916-1920)*, **București**,

Editura Militară, 2012, 318 p.

Lucrarea scrisă de Alin Spânu este una de tip monografic și include evoluția elementelor constitutive, cadrul legislativ, operațiunile executate, realizările și eșecurile înregistrate, personalități etc. referitoare la serviciul de informații al României din perioada 1916-1920, fiind prima abordare de acest fel în istoriografia din țara noastră. Autorul a elaborat mai multe studii și comunicări științifice referitoare la serviciile speciale, remarcându-se printr-o foarte bună teză de doctorat consacrată istoriei serviciilor de informații române din perioada 1919-1945, pe care a publicat-o în anul 2010.

În elaborarea monografiei, Alin Spânu a pornit de la câteva ipoteze: 1. statele din cele două tabere beligerante – atât Antanta, cât și Puterile Centrale – s-au angajat într-un dur război „invizibil” pe teritoriul românesc; 2. România a avut un loc și un rol bine definit sub raport informativ/contrainformativ pe frontul „invizibil”; 3. care era gradul de pregătire al serviciilor speciale din România pentru a face față confruntării cu serviciile de informații adverse, de la începerea războiului mondial și până în primii ani după Marea Unire.

Prezentarea procesului de constituire și funcționare a structurilor informativ-contrainformativ române de la Alexandru Ioan Cuza și până la începerea Primului Război Mondial a oferit autorului suportul în baza căruia a demonstrat scopul

lucrării: serviciul de informații al României din anii 1914-1920 a fost capabil să se opună serviciilor speciale din statele adverse acțiunilor de făurire a României întregite. Volumul este construit cronologic și evidențiază continuitatea acțiunilor informative/contrainformative în perioada analizată, în pofida asimetriei de forțe, cu focalizare pe etape, acțiuni și personalități.

Intrarea României în război alături de armatele Antantei nu a reprezentat o schimbare de profil, ci o continuitate a acțiunilor informative-contrainformative desfășurate de structurile specializate românești, separat sau împreună cu aliații săi militari. Schița propusă de Alin Spânu pentru anii 1916-1917 vizează succese informative și eșecuri decizionale, adaptarea structurilor informative la condițiile de război, colaborarea informativă cu aliații, constituirea și funcționarea serviciului de siguranță româno-rus, apariția unui nou pericol: bolșevismul, conflicte personale și impactul lor asupra eficienței acțiunilor etc.

Anul 1918 a fost pentru România, în opinia lui Alin Spânu, o trecere „în trei etape, de la agonie la extaz”. Ca urmare, autorul a considerat util să insiste atât asupra performanțelor informative, cât și asupra eșecurilor înregistrate, a lacunelor și slăbiciunilor de ordin uman și organizatoric, asupra încercărilor la care au fost supuse structurile de informații și contrainformații române în anul respectiv. Autorul abordează, pentru prima dată în istoriografia română, problematica bolșevismului, ca amenințare asimetrică la adresa siguranței statului român, fiind evaluată drept cea mai agresivă dintre toate celelalte mișcări politice, revizioniste și șovine antiromânești.

Analiza activității desfășurate de structurile de informații ale statului român în anii 1919-1920 a demonstrat potențialul acestora de a asigura un flux continuu de informații privind acțiunile adversarilor actelor de unire de la Chișinău, Cernăuți și Alba, concomitent cu desfășurarea unor acțiuni de contraspionaj dintre cele mai eficiente. Acțiunile agresive organizate împotriva României întregite, deși au cunoscut o mare diversitate de forme de manifestare, au avut ca obiectiv comun destabilizarea ordinii interne din statul român. Alin Spânu demonstrează, cu argumentele realității istorice, faptul că bolșevismul s-a conturat, încă de la cucerirea puterii politice în Rusia, ca o amenințare asimetrică pentru România, a cărei agresivitate a luat forme tot mai violente, culminând cu atentatul din Senatul român din 8 decembrie 1920. Convins de faptul că acțiunile informative/contrainformative de mare valoare depind de profesionalismul, patriotismul, de calitatea umană existentă în aceste structuri, este adus în prim-plan colonelul Nicolae Condeescu, șef al serviciului de informații al armatei în anii 1916-1918, unul dintre fondatorii intelligence-ului românesc.

Cercetarea realizată de Alin Spânu demonstrează faptul că un serviciu informativ/contrainformativ profesionist se construiește în timp, cu discernământ și patriotism, iar utilitatea sa a fost pe deplin validată de contribuția adusă la realizarea idealului național, făurirea României întregite. Autorul refuză o

abordare de tip hagiografic a acțiunilor serviciului de informații al României din perioada analizată, dar se impunea o mai clară evidențiere a neajunsurilor și eșecurilor înregistrate, mai ales a celor din prima parte a războiului. În ansamblu, lucrarea publicată de Alin Spânu rămâne o contribuție substanțială, un reper viabil într-o tematică incitantă în istoriografie, scrisă într-o exemplară dovadă de solidaritate profesională și de înțelegere aparte față de comunitatea „ecumenică” a serviciilor speciale. Autorul analizează dezinvolt și pertinent, acrib și doct în formă și fond, un teritoriu încă puțin cunoscut și furnizează cercetării istoriografice date și elemente inedite, concis și unitar, inclusiv prin conținutul anexelor, contribuind la o mai bună înțelegere de către cercetătorii români a perioadei Primului Război Mondial.

Gavriil Preda